

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. VI. Quantumvis provinciarum ac Diceseon Ecclesiasticarum dispositio facta esset ad formam politici regiminis: jurium tamen ac prærogativarum seu Patriarchalium institutio in alterioris rationis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

rijs provincijs degerent, non potuisset Petrum melius designare illos, ad quos scribebar, quam Provinciarum istarum nominibus.

24. *Secundò.* Idem de Marca loc. cit. asseverat insuper, Apostolos, cum Ecclesias distribuissent in Provincias, habuisse in animo, ut in ijs Corpus Episcoporum statueretur sub præsidentia Episcopi Metropoleos. Probat id ex illo Pauli Epist. ad Titum. cap. 1. Reliqui te Crete, ut constituas Presbyteros. Quibus verbis putat Marca, probari Metropolitanam institutionem.

25. Verum Elliesius admodum levem dicit isthanc rationem. Si quid enim valeat, probabit, Apostolos Metropolitanos fuisse illarum omnium Provinciarum, in quibus Episcopos ordinabant. Sed posito, Titum præsuisse toti Insulæ Crete, hinc tamen inferri nequit, Metropolitanam dignitatem ab Apostolis institutam fuisse, hoc enim privilegium erat Tito peculiare, nulli Sedi, aut Urbialligatum. Adhæc non est omnino certum, Presbyteros illos à Tito institutos, fuisse Episcopos, sed unicus fortassis in Crete Titus erat Episcopus, cæteri omnes Presbyteri tantum. Nec refert, quod Paulus Presbyteros istos statim dicat Episcopos, nomen enim Episcopi tam potest convenire Presbytero coram animarum habenti, quam nomen Presbyteri Episcopo.

26. *Tertiò.* Præactam intentionem suam conatur Marca ulterius ostendere ex eo, quod in Asia quondam fuerit Corpus Episcoporum in modum provinciarum; uti colligitur ex Apocalypsis cap. 1. ubi litteræ scriptæ sunt septem Angelis, seu septem Episcopis Asiæ, quorum unus erat Ephesinus.

27. At Elliesius reponit, hoc argumentum nullius esse momenti. Quantumvis enim Ioannes in Apocalypsi inter omnes Asiæ Episcopos compellet septem: hinc minime licet concludere, institutam tunc fuisse Metropolitanam dignitatem. Addit idem Elliesius, nullius quoque roboris esse isthanc consequentiam; quæ ex eo, quod Paulus instruens Asianos, scripserit ad incolas Ephesinæ urbis, quæ Asiæ Metropolis est. Et licet Apostolus hic in actis legatur Ephesi per triennium esse commoratus; haud tamen concludere hinc fas est, Metropolitanam Ecclesiæ dignitatem fuisse ab ipso institutam.

28. *Quarid.* Idem de Marca ex eo, quod urbs Corinthiorum fuit Metropolis Achajæ, sicque adeo Paulus Epistolam ad Corinthios scribens, hanc non pro illis duntaxat, sed pro fratribus etiam, qui erant in Achajæ, exaratam volverit; hinc subinfert, speciale Metropolitanæ juris à Paulo observati argumentum deprimi posse.

29. Verum Elliesius hanc consequentiam confutans reponit, concessis etiam, quod Paulus luam ad Corinthios Epistolam, non his duntaxat, sed etiam fratribus Achajæ, cujus erat Metropolis Corinthus, scriptam voluerit, et inde tamen haud confici, propositam fuisse Paulo, ut Corinthi Episcopus jura Metropolitanæ in omnem Achajam obtineret, sed quam universis Achajæ civibus scribe-

bat Epistolam, ideo à Paulo inscriptam fuisse ad Corinthios, quia urbs illa notior erat, facileque poterat Corinthiorum operâ illa pervenire ad Achaïorum omnium notitiam.

30. Pergit Elliesius, idem dari posse responsum ad simile exemplum petiti ex Epistola ad Thessalonicenses, in quâ Paulus simul ad omnes Macedoniæ fratres scribit. Hæc etenim & alia ejusmodi probant solummodo, illas urbes, in quibus erant sitæ Ecclesiæ, fuisse Metropoles; easque primas ac maximas totius Provinciarum: at Ecclesias ipsas Metropolitanas fuisse, minime demonstrat. Hæc igitur est inter Elliesium & Petrum de Marca concertatio, cujus iudicium relinquo Lectori, meam hæc de re sententiam inferri adducturus.

31. *Quintò.* Pergit Elliesius asseverare, non magis probabilem Patriarchatum institutionem asserri ab ijs, qui volunt, eas aedes, quas Petrus fundavit, esse Patriarchicas, atque hæc de causa Romanæ, Antiochenæ, & Alexandrinæ Ecclesijs jura Patriarchica esse concessa. Nam si inde repetenda esset Patriarchatum dignitas, innumera forent Patriarchales Sedes, quia innumeras Petrus fundavit, & rexit Ecclesias. Unde inferri ille Parisiensis Theologus, latum esse discrimen inter Apostolicam sedem & Patriarchalem. Nam multa Ecclesiæ, quas Apostoli instituerunt & rexerunt, dici possunt, & olim dictæ sunt Apostolicæ, non item Patriarchicæ. Sic enim Tertullianus in lib. de præscriptionibus. *Peregre,* inquit, *Ecclesias apostolicas, apud quas ipse adhuc Cathedra Apostolorum suis locis præsentur.* Inter quas nominat Corinthum, Philippos, Thessalonicam, Ephesum, quæ Sedes Patriarchales nec sunt, nec unquam fuerunt: quin etiam Ierosolymitana, in quâ Christus tamdiu habitavit, & in qua non modo Petrus, sed cæteri Apostoli primis Ecclesiæ temporibus sederunt, primitus non fuit Patriarchalis: quam tamen Augustinus contra litteras Petilianæ lib. 2. cap. 5. non veretur facere Apostolicam. Econtra verò Alexandrina Ecclesia, quam Marcus Petri discipulus, non ipse Petrus fundavit & rexit, secundum habuit inter Patriarchales sedes locum, quem deinceps Constantinopolitana obtinuit. Ergo Patriarchalis dignitas non repetitur a dignitate eorum, qui Ecclesias fundaverunt, & primi rexerunt.

S. VI.

Quantumvis provinciarum ac Diocæceion Ecclesiasticarum dispositio facta esset ad formam politici regiminis: jurium tamen ac prerogativarum seu Metropolitanarum, seu Patriarchalium institutio in altioris rationis principium foret reducenda.

32. *Primò.* Elliesius cit. *Dissertatione i. S. 7.* hæc de re ita disseruit. Nemo, inquit, non novit, Imperium Romanum in Regiones & Provincias distributum fuisse, & Regionum

ac Provinciarum quasdam urbes primarias fuisse seu Metropoles, unde cætera totæ pende- bant. Itaque cum ad eas ob civilia nego- tia Provinciarum incolæ convenirent, inde tum judicia, tum etiam merces &c. petere solebant. Simile aliquid in rebus Ecclesiasti- cis Christiani fecere, & sive cum ordinan- dus, aut deponendus erat Episcopus, sive aliqua divisio erat in Ecclesia, sive cum in commune de rebus Ecclesiæ deliberandum erat, Apostolis jam in cælum sublatis, par- fuit, adire Metropoleos Episcopum, id- que paulatim per consuetudinem invaluit, sicque tota Ecclesiarum distributio facta est ad formam Imperij, urbesque Metropoles fuerunt Ecclesiæ quoque Metropoles, & il- larum Episcopus super universam Provin- ciam habuit potestatem, tum ad ordinandos, aut deponendos reliquos Episcopos, tum ad componenda Ecclesiarum dissidia, tum ad convocandas Synodos &c. ita tamen, ut sine comprovincialium Episcoporum consilio ni- hil faceret. Quæ consuetudo Canonibus de- inde confirmata est, totaque Ecclesia ad for- mam politici regiminis, disposita & distri- buta fuit.

33. *Secundò.* Pergit is Parisiensis Doctor. Eâ- dem ratione, inquit, urbes illæ, quæ Diœ- ceseos, seu regionis alicujus, plurimumque Pro- vinciarum erant capita, successu temporis quædam regiminis etiam Ecclesiastici jura in cæteras obtinere. Demum in tribus præ- cipuis totius Orbis Romani civitatibus, Ro- mæ in Occidente, Antiochiâ in Oriente, & Alexandriâ ad Meridiem, tres fuerunt præ- cipuæ Ecclesiæ, quæ primum inter alias ho- norem consecutæ sunt, successuque temporis quædam in illas jura vel sibi vindicârunt, vel à Synodis concessa receperunt. His acce- ssit postea Constantinopolis, quæ secunda mundi urbs evasit, & Ierosolyma, quæ hunc honorem non propter magnitudinem civita- tis obtinuit, sed propter venerationem illius urbis, in qua primum à Christo instituta fue- rat Ecclesia, & ex qua Evangelium ad cæte- ras Orbis partes perlatum fuerat.

34. *Tertiò.* Quod prærogativæ & privilegia Ecclesiarum reducantur in consuetudinem seu sui originem, præfatus Auctor probat ex Concilij Nicæni 6. can. Ubi statuitur, ut in hoc puncto antiqua obtineat consuetudo. Quod autem in dignitate Metropolitanâ alicui Ecclesiæ decernendâ, respectus sit habi- tus ad politicam civitatis præcellentiam, ar- bitratur ille Theologus, evinci ex Concilio Taurinenti, ubi sancitur, Præmatum debere illi Episcopo, qui suam civitatem demonstrasset esse Metropolitanam: ad stipulante pariter Concilio Chalcedonensi actione 4. & 13.

35. *Quartò.* Ad demonstrandum, quod Pro- vinciarum & Diœcesum Ecclesiasticarum dis- tributio facta sit ad formam politici regimi- nis; Elliesius cit. *Dissertatione 1. §. 7.* præsup- ponit, orbem Romani Imperij quatuor Præ- torij Præfectis fuisse à Constantino Impera- tore commissum, quorum primus Orientem, secundus Illyricum, tertius Italiam, quartus Galliam fortitus fuerat.

Verùm attento, quod non nisi tres in Ec- clesiasticorum regimine primitus numerati sint Exarchatus, ille verò, qui postea eri- gebantur, Constantinopolitanus & Hieroso- lymitanus Patriarchatus, minime correspon- derint illis Prætorij Præfecturis, manifestum hinc elucet, Diœcesum Patriarchatum distri- bitionem haud fuisse coæquatam normæ poli- tici regiminis: maximè cum sub Orientis Præfecto contentæ fuerint quinque Diœceses, in quarum prima Caput erat Antiochia, decem sub se complectens Provincias, in secundâ ve- rò Ægypti scilicet Diœcesi Caput erat Alexan- dria, tribus distincta Provinciis: reliquis, nempe Ponti, Asiæ & Traciæ Diœcesibus se- riùs, vel nunquam in tanto saltem numero, quantus tot Diœcesibus responderet, Patriar- chalem prærogativam consecutus.

Nec porro in Præfecturâ Illyrici, cui duæ subjectæ erant Diœceses, altera Macedonia octo complectens Provincias, altera Dacia quatuor distincta Provinciis, Regiones hujus- modi quoad Ecclesiasticum regimen propor- tionabiliter exornabantur Exarchatus præ- minentiâ.

Sed quomodo res se habeat de Italia Præ- fecturâ, audire lubeat. Italia namque Præfecto parebant Vicariatus Romæ in eodem divisa Provincias, & Vicariatus Italia, cujus Caput erat Mediolanum, septem constans provin- cijs: præter quas ad eandem Præfecturam spectabat Occidentalis Africa, & post mor- tem Constantis Illyricum quoque Occidenta- le. Num ergo dicere fas est, hinc singulis Italiæ Præfecturæ subjectis Diœcesibus sin- gulos respondisse Exarchatus Ecclesiasticos?

Ne Metropolitanos quidem Africanorum Provinciarum semper ejusdem fuisse Sedes Episcopos, pluribus ostendit Elliesius præfati §. 9. demonstrans insuper cit. §. 8. & sequenti §. 10. Galliam in quatuordecim Pro- vincias divisâ, unâ cum Hispaniâ quinque Pro- vincijs distinctâ, nec non cum unâ triplici Britannîa in quinque Regiones dispersâ, & Galliarum Præfecturæ subjectâ, non esse for- titam Patriarcham peculiarem ab Ecclesiasti- co Exarchatu Romano divertum: imò Galli- am ne huic quidem subjectam, nullosque Pa- triarchatu dotatam, contendit Elliesius in præ- proinde dicti §. 8. fateri compulsus longè ex- actius in Oriente ac Illyrico Ecclesiam Imperij Romani distributione respondisse, quam in Occidente, illic enim vix ullam (cujus ta- men oppositum constat ex antecedentibus) oc- currisse alicujus momenti diversitatem, hic verò non unam: nam in Africa Metropoles Ecclesiasticas non respondisse Civitatibus, in Italia verò quatuor tantum fuisse Metropolita- nos, Romanum, cujus Provincia latissimè patebat, Mediolanensem, Ravennatensem, & Aquilejensem, ac præter hos in Insulis ad- jacentibus, Sicilia nimirum & Sardinia, Sy- racusanum & Calaritanum, posterioribus ve- rò sæculis exortam esse in Italia magnam Me- tropolitanorum turbam.

Quintò. His taliter constitutis, clarum redditur, Ecclesiasticarum Provinciarum & Metro-

Metropolitanorum terminos, nec non Dioceseon & Patriarchatum limites indebitè statui ex politici regiminis formà. Et licet hæc aliquam illi viam (uti constat ex num. 3.) præstruxisset quoad materialem duntaxat finem ejusmodi descriptionem, ista tamen in Ecclesiastici regiminis constituendis sphaeris, ac juribus seu Paræcialibus, seu Episcopalibus, seu Metropolitanis, seu Patriarchalibus, ex altiori quopiam principio definienda erat. Videtur equidem Elliesius varijs in locis, seu paragraphis præsentis Dissert. Metropolitanarum seu Patriarchalium dignitatù institutiones unà cum eorundem differentijs ac prærogativis, reducere in antiquas Ecclesiarum consuetudines, ad stipulante etiam sexto Can. Nicæni Concilij, quo decernitur, antiquam servandam esse consuetudinem per Ægyptum, Libyam & Pentapolim, ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem.

41. Nihilominus de hac ipsa consuetudine disquirere licet, quænam fuerit primæva ejus origo: siquidem ad consuetudinem publici juris vires obtinentem introducendam, ex jure tam Civili, quàm Canonico requiratur publicæ auctoritatis consensus vel expressus ac personalis, seu tacitus & juridicus. Ex Can. final. de Consuet. & lege De quibus. ff. De leg. Unde quæsitio oritur, quænam fuerit, non politica utique, sed Ecclesiastica auctoritas, per quam subsisteret juri ac limitum Metropolitanorum, Patriarchaliumque origo ac præscriptio? Ipsemet namque Elliesius post medium præsentis §. 12. Jus Metropolitanæ super Provinciæ suæ limitibus inspectionis reducit etiam in 34. Canonem Apostolorum. Quomodo igitur istud jus in consuetudinem potiùs, ceu primævam sui originem, quàm in auctoritatem Apostolicam reducere fas erit? Quæ enim veritatis specie dicere liceret, in primitivâ Ecclesiâ Episcopos civitatibus secundum statum Politicum Metropolitanis præpositos spontè ac citrà majorem sibi assistentem auctoritatem, sibi cœpisse arrogare aliquam simplicis Episcopali jurisdictione superiorem supra cæteros Episcopos Provinciæ præeminentiam? Quomodo ex ratione credere fas est, Episcopos in tanto numero, quantus est in qualibet seu Provinciâ, seu amplissima etiam Antiochenâ, vel Alexandrinâ Patriarchatùs Diocesi, absque majoris auctoritatis interventu, se ipsos spontè ac liberè subjecisse tum Metropolitanarum, tum unâ cum istis, Patriarcharum illorum jurisdictioni? Quomodo ejusmodi Hierarchica Episcopalium juri erga Metropolitanas, atque horum erga Exarchos seu Patriarchas subordinationatio, vel ex aliquorum ambitione, vel ex præcise ad Politici Imperij fines respectu, absque supereminenti quopiam auctoritate statui valuisset? Hanc igitur supereminentiorem auctoritatem Hierarchicam, jurisdictionem, seu Episcopalium, seu Metropolitanarum, seu Patriarchalium, seu Christi in terris vicariæ coordinationis principium & originem mox inquiremus.

An Metropolitanica & Patriarchica dignitates cum earundem juribus in Christum, vel in Apostolicam saltem à Christo immediate promanantem auctoritatem, ceu suum principium reducenda sint?

42. Primò. Cùm Ecclesiastica Hierarchia, secundum sacrosanctum Tridentinum Concilium Sess. 23. Can. 6. Divinâ ordinatione sit instituta, videtur consequens, gradus quoque Metropolitanarum atque Patriarcharum, ex quibus unâ & Papatùs præeminentiâ, Episcopaliq; jurisdictione redintegratur Hierarchicus Ecclesiæ status, subsistere ex Christi Domini institutione.

43. Verùm distinguere oportet in Ecclesiâ duplex genus Hierarchicum, quorum alterum complectitur Ordinem Sacramentalium divinitus constitutam subordinationem: in quo genere non est distinctio simplicis Episcopi, ac Metropolitani, seu Patriarchæ, imò ipse etiam Papæ, cùm in omnibus istis sit unus specie, idemque character Episcopalis Ordinis, nec adeò gradus isti inter se constituunt ordinem Sacramentalium Hierarchiam, nisi quatenus cum Sacerdotij ac Diaconatùs, aliorumque Altaris Ministrorum ordinibus conferuntur: atque de hoc Hierarchiæ genere loquitur præcitus Canon Tridentinus, dum eam decernit Divinâ institutam ordinatione. Alterum proinde Hierarchicum genus in sancta Christi Ecclesiâ importat jurisdictionis Ecclesiasticæ coordinationem, cujus Caput noscitur esse Papatus, Divino institutus jure, cui subordinantur gradus tum Patriarchalis, tum Metropolitanæ dignitatum, ut simplicis etiam Episcopatum jurisdictionis: qui gradus tum quoad Dioceseon ac Provinciarum, districtuumque Episcopalium limites, tum quoad speciales prærogativas (in quibus Patriarchia Metropolitanis intrâ suam Dioceseon constituitis, & Metropolita Episcopis suâ Provinciâ contentis, non honore duntaxat, sed etiam jurisdictionis potestate præest, ac præeminet) nequaquam sunt juris Divini à Christo immediate sanciti: quamvis mediantibus Apostolis seu Apostolicâ saltem auctoritate, perpetuo S. Ecclesiæ statui annexâ interveniente, in Christum ac jus Divinum sint meritò reducendi, unâ cum Hierarchicâ eorundem inter se coordinatione; uti mox elucidabitur.

44. Secundo. Si de Apostolorum personis circa rem præsentem sit sermo, ipsemet Elliesius tum in sue Dissertationis præloquio, tum in §. 6. faterur, Joannem cæteris Episcopis Apostolicâ dignitate superiorem, jam senio rem videri aliquam Ecclesiarum Asiæ constituisse formam, perinde ac cæteri quoque Apostoli fuerant Episcopis à semet constitutis superiores. Esto igitur, Apostolos Ecclesijs à se fundatis, illarumque Episcopis jura quædam peculiariter præ cæteris, & in cæteras minime concessisse, atque Patriarchatum seu Exarchatum & Provinciarum divisiones

sequi X.

Metropolitanorum terminos, nec non Dioceseon & Patriarchatum limites indebitè statui ex politici regiminis formà. Et licet hæc aliquam illi viam (uti constat ex num. 3.) præstruxisset quoad materialem duntaxat finem ejusmodi descriptionem, ista tamen in Ecclesiastici regiminis constituendis sphaeris, ac juribus seu Paræcialibus, seu Episcopalibus, seu Metropolitanis, seu Patriarchalibus, ex altiori quopiam principio definienda erat. Videtur equidem Elliesius varijs in locis, seu paragraphis præsentis Dissert. Metropolitanarum seu Patriarchalium dignitatù institutiones unâ cum eorundem differentijs ac prærogativis, reducere in antiquas Ecclesiarum consuetudines, ad stipulante etiam sexto Can. Nicæni Concilij, quo decernitur, antiquam servandam esse consuetudinem per Ægyptum, Libyam & Pentapolim, ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem.

itas
ica